

ГЛАВА VII

ПОКРЪСТВАНЕ НА БЪЛГАРИТЪ

Князь Борисъ (около 852—888 год). — Славянскитѣ апостоли Константинъ и Методий. — Покръстване на българитѣ въ 864 год. — Колебание на Бориса между Римъ и Византия. — Държавата на Светополка въ Велика Моравия. — Князь Владимиръ. — Борисъ † 907 год.

Борисъ — споредъ свидетелството на Константина, синъ на Пресияма, а споредъ Теофилакта, синъ на Звиница — стѣпилъ на престола около 852 г.; неговото царуване особено се ознаменувало съ покръстването на българитѣ.

Войни съ гърци, сърби, хървати и франки изпълняли цѣлата първа половина отъ Борисовото царуване. Следъ като се прекратило 30-годишното примирие, сключено отъ Омортага съ императора Лъвъ, Борисъ почналъ да нахлува въ Тракия, но безъ успѣхъ. За да отмъсти за поражението на Пресияма, той нападналъ на сърбитѣ, ала синоветѣ на Властимира — Мунтимиръ, Строймиръ и Гойникъ — които князували тогава въ Сърбия, го разбили и дори взели сина му Владимира въ пленъ. Борисъ, принуденъ да сключи миръ, билъ приятелски доведенъ отъ тѣхъ до българската граница въ Раса (днесъ Нови-Пазаръ). Все тѣй безуспѣшно се свършили тогава и разпритѣ му съ хърватитѣ. При по-сетнешнитѣ свади на тримата сръбски братя Мунтимиръ достигналъ единодържавие съ помощта на Бориса¹.

И тѣй българската държава се простирала тогава на западъ дори отвъдъ Ибаръ. Сѣщо и въ стара Македония чрезъ присъединяване на славянскитѣ княжества тя дотолкова се разширила, че при Бориса и Охридъ се намиралъ въ предѣлитѣ на България. Това разширение на българската държава къмъ юго-западъ било причина, задето тогава при императоръ Теофилъ (829—842) били заселени турскитѣ вардариоти като погранична стража между Солунъ и Воденъ и за защита на първия градъ. На северо-западъ държавата на Бориса граничела съ хървати и франки. На 853 год. българитѣ се борили съ франкитѣ като съюзници на князь Ростислава, който срѣдъ непрежснати войни съ нѣмцитѣ издигналъ Велика или Горна Моравия (днешна Моравия и Словакия) до висока степенъ на могъщество. Ала съюзтъ се продължавалъ кратко време. Когато после Карломанъ съ помощта на Ростислава възстаналъ противъ баща си, краля Людовикъ Германски, българитѣ помогнали на последния противъ Карломана и неговитѣ съюзници моравци (862). Следъ като билъ усмиренъ Карломанъ, Людовикъ сключилъ съ Бориса съюзеиъ договоръ противъ Ростислава въ Тулна на Дунава презъ 864 год. и тоя съюзъ се продължавалъ до края на IX вѣкъ².

Въ това време въ духовното развитие на южнитѣ и западнитѣ славяни билъ подготвенъ превратъ съ появата на двама мжже, на които всички славянски племена на вѣчни времена ще останатъ благодарни. Съ тѣхната помощъ славянитѣ били въведени въ кръга на образованитѣ европейски на-